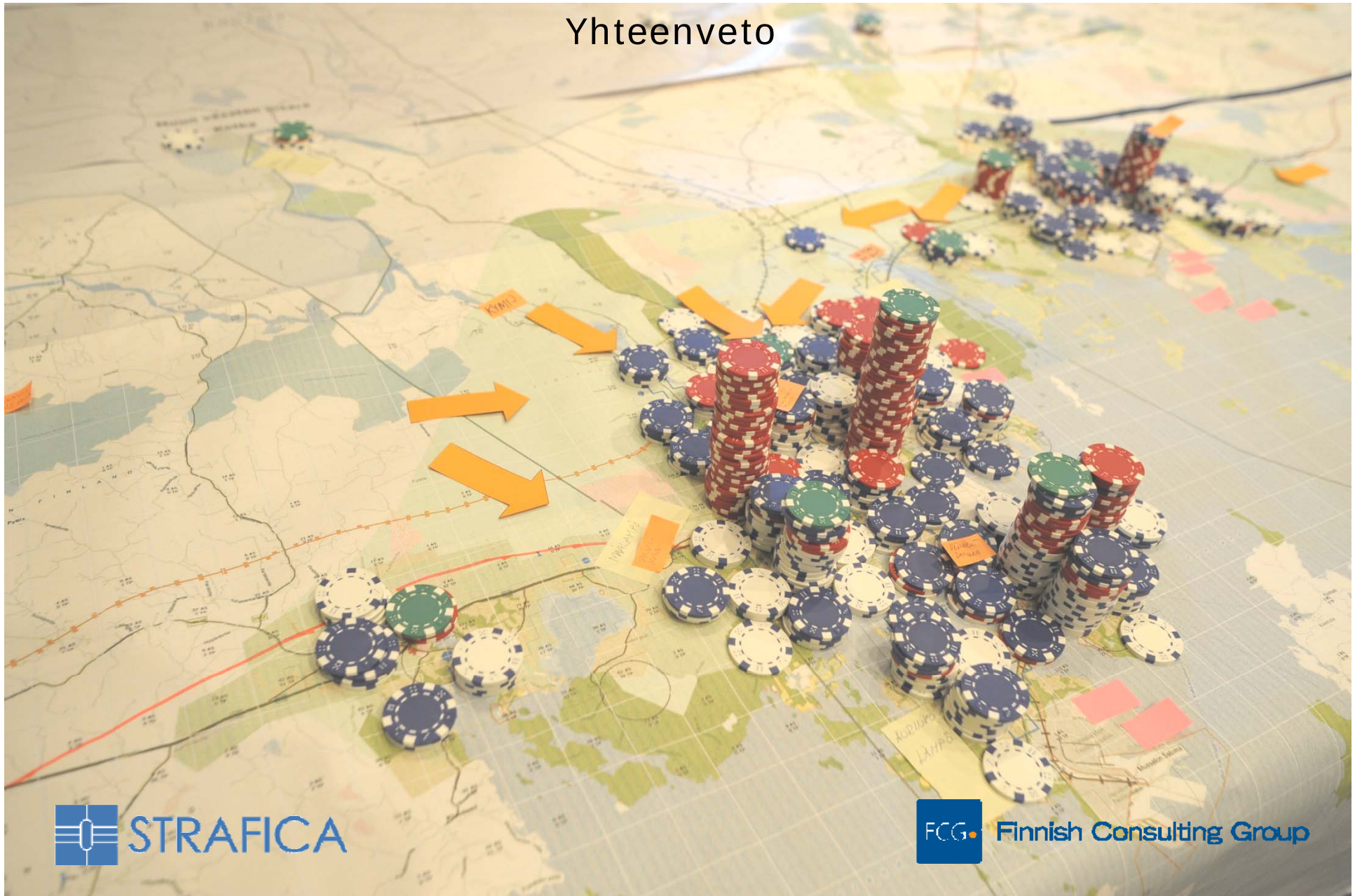

Strategiapeli 18.5.2011

Yhteenveto

Pelilaudan lähtötiedot

Karttapohjassa tulostettuna:

- pelkistetty yleiskaavojen ja maakuntakaavojen yhdistelmä
- rata- ja tieverkko ja pääkokoojakadut
- joukkoliikenteen palvelun piirissä olevat alueet aluerajauksina
- SYKE:n taajamarajat ääriviivana
- Haminan ohikulkutien ja E-18 Hamina-Vaalimaa linjaus
- Kuntien tunnistamat asumisen kehityskohteet ympyröinä
- Tulvariskialueet skenaariossa A
- HEPI-rata skenaariokuvauksissa C ja D

Lähtötilanteessa laudalla pelimerkkeinä:

- nykyinen väestö mustina/ valkoisina pelimerkkeinä ~ @ 250 asukasta
- nykyiset päivittäistavarapalvelut punaisina pelimerkkeinä ~ @ 500 k-m2 myymäläpinta-alaa
- Nykyiset julkiset palvelut (päivähoito, koulu, terveys) sinisinä pelimerkkeinä

SKENAARIOKOHTAISET TIEDOT:

- Skenaarion mukainen **väestömuutos valkoisina** pelimerkkeinä
- Skenaarion mukainen **päivittäistavarakaupan ostovoiman muutos punaisina** pelimerkkeinä
- Skenaarion mukainen **julkisten palvelujen muutos sinisinä** pelimerkkeinä
- Nuolia osoittamaan taajamarakenteen laajenemissuuntia
- Joukkoliikennevyöhykkeen laajeneminen vihreillä pelimerkeillä.
- Teippiä HEPI-radan linjauksen tarkistamisen varalta

Skenaarioiden ”visuaalinen tulkinta”

- Pelin tavoitteena oli havainnollistaa/konkretisoida maankäytön – asumisen – liikenteen ja palvelujen vuorovaikutusta
~ YHTEENSOVITTAMINEN
- Työstää sanallisista skenaariokuvauksista ”MAHDOLLINEN” visuaalinen tulkinta:
  - Tulos on ”työkalu” joka auttaa hahmottamaan mihin skenaario saattaa johtaa
  - Tulos ei ole lopullinen tai ainoa tulkinta skenaariosta
- Tulos on välitulos, jonka tarkoitus on synnyttää ”herätteitä” varsinaisten kehityskuvavaihtoehtojen työstämiseen

Pelaaminen

Skenaario A: "Pysyvyydestä muutosta"

- Muuttujat:

- Asuminen: Lisätään 45 000 as
- Julkiset palvelut: Lisätään suhteessa uuteen väestömäärään + 71 kpl
- Päivittäistavarakauppa : Lisätään suhteessa ostovoiman ja väestömäärän kasvuun + 100 kpl
- Liikenne: Joukkoliikenteen piiriin tulevat alueet

- Havaintoja:

- rakennetaan tulvavalli jotta ei tarvitse muuttaa väestöä.
- Taajamat laajenevat, Hamina Kotkan suuntaan ja Kotka Haminan ja Pyhtään suuntaan. Kotkan Karhulan ja Haminan keskusta tiivistyy. Haminan keskusta laajenee luoteeseen. Virojoki tiivistyy keskusta.
- Teollisia työpaikkoja ja mikroyrityksiä paljon Kotkan ja Hamina lievealueelle sekä Pyhtäälle Siltakylän länsipuolelle. Virolahdelle työpaikkoja

A

"PYSYVYYDESTÄ MUUTOSTA"

- Ilmastonmuutoksen rajoittamisen vaatimien toimenpiteisiin ei ole ryhdytty. Sen vaikutukset voimistuvat nopeasti.
- Energia tuotetaan fossiilisilla polttoaineilla ja ydinvoimalla.
- Luontoalueita arvostetaan, mutta ne ovat harventuneet nykyisestä.
- Varaudutaan meren pinnan nousuun.
- Maahanmuutto kasvattaa seudun väestöä ja rikastuttaa kulttuuria. Väestönkasvu on ohjannut rakennetta nauhamaiseksi Kotkan ja Haminan välillä sekä kasvattanut kuntien keskustoja.
- Liikenteen määrä on kasvanut. Joukkoliikenneyhteydet ovat monipuolistuneet ja kehittyneet.
- Palveluntarjonta on monipuolista, mutta toisaalta eriarvoistunutta.
- Työvoimavaltainen teollisuus muodostaa seudun elinkeinoelämän perustan.

Skenaario A: "Pysyvyydestä muutosta"

Pyhtää- Kotka

Virolahti - Vaalimaa

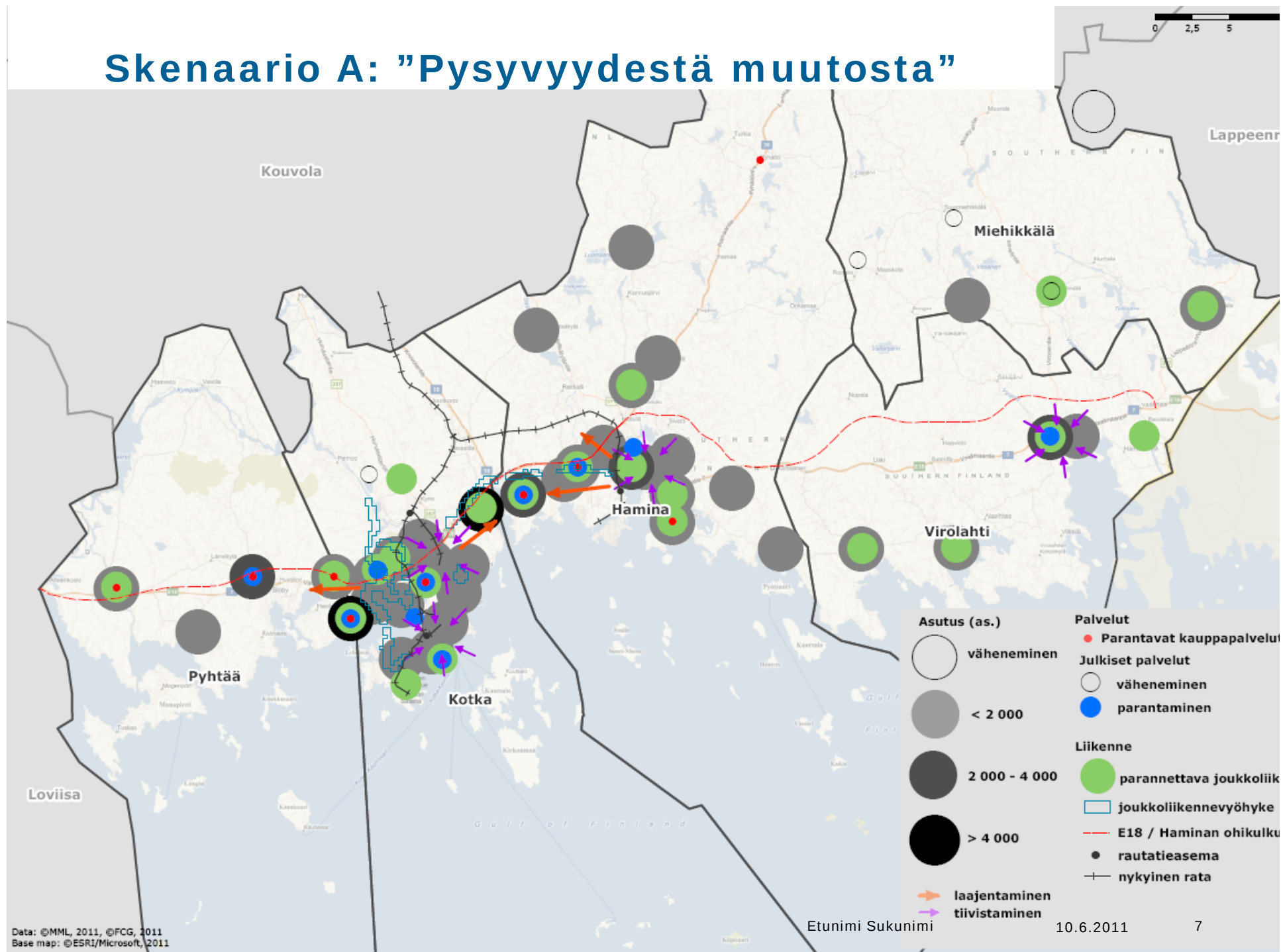
Pyhtää- Kotka - Hamina

Hamina

Skenaario A: "Pysyvyydestä muutosta"

Skenaario B: "Talouden ehdoilla"

- Muuttujat:
  - Väestö vähenee: vähennetään 10 000 as
  - Julkiset palvelut :Vähennetään väestömäärän suhteessa 16 kpl
  - Päivittäistavarakauppa: Lisätään suhteessa ostovoiman kasvuun + 20 kpl
  - Liikenne: Joukkoliikenteen piiriin tulevat alueet
  - Havainnot:
    - Haja-alueilta ihmiset siirtyvät: kaupunkeihin päin - Miehikkälästä, Virolahdesta, Kannusjärveltä siirtyy Haminaan tai suurempiin "kyliin" - ikäihmiset muuttavat lähemmäs palveluja.
    - Mietittiin poistuuko kuntarajat kokonaan (Palvelut)?
    - Tehtiin paljon keskityksiä ja lisättiin uusiutuvaa energiaa.
    - Jonkun verran lakkautettiin kouluja

B

"TALOUDEN EHDOLLA"

- Ilmastonmuutoksen rajoittaminen tapahtuu talouden ja kilpailukyvyyn ehdoilla. Sen vaikutukset etenevät päätöksenteon pehmeiden vuoksi.
- Ympäristöystävällinen energiantuotanto haastaa fossiilisen tuotannon.
- Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on mahdollistanut monipuoliset luonto- ja lähympäristöt.
- Seudun väestö vähenee tasaisesti ja keskittyy keskuksiin ja kyliin.
- Joukkoliikenteen palvelutaso on hyvä valitulla laatu-ikäytävillä. Muualla ollaan riippuvaisia omasta autosta.
- Julkisia palveluja on supistettu ja keskitetty. Lähi-palvelut ovat saatavilla palvelupisteistä ja liikkuvista palveluautoista.
- Uusiutuva energia on seudun elinkeinoelämän moottori metsäteollisuuden rinnalla.

Skenaario B: "Talouden ehdoilla"

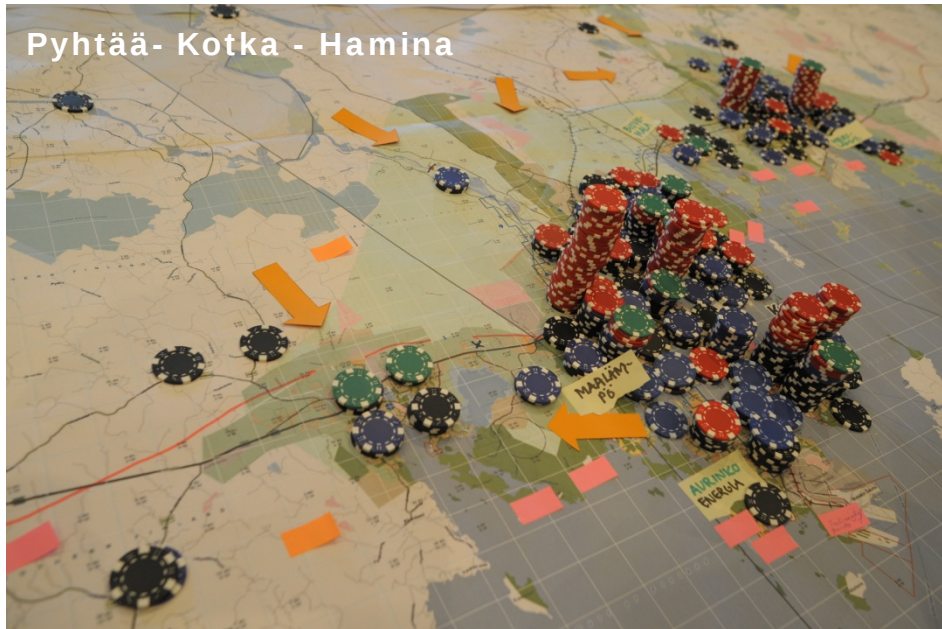
Pyhtää- Kotka

Virolahti - Vaalimaa

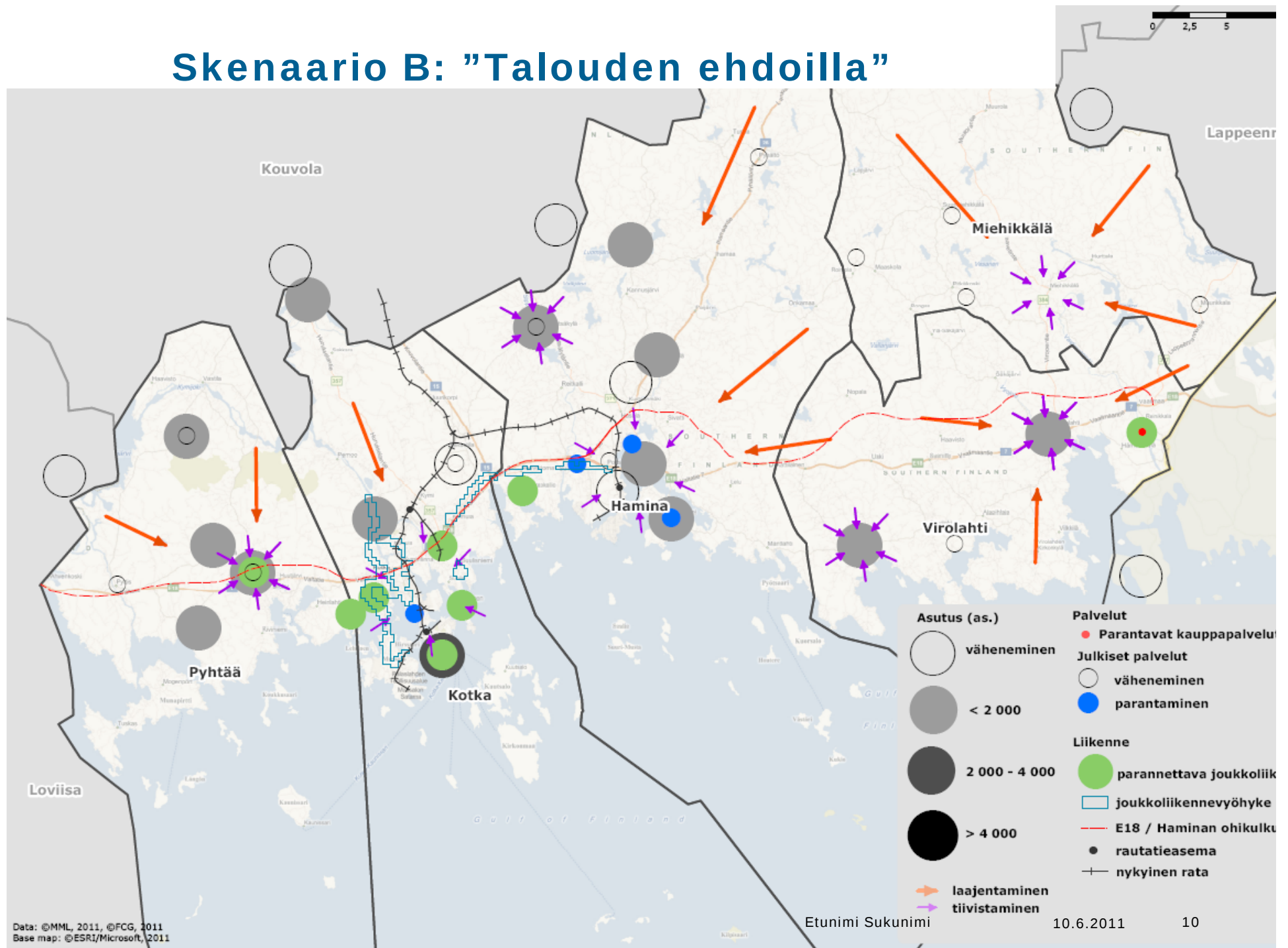
Pyhtää- Kotka - Hamina

Hamina

Skenaario B: "Talouden ehdoilla"

Skenaario C: "Hallintaa normeilla"

• Muuttujat:

- Asuminen: Väestön kokonaismäärä pysyy ennallaan.
- Julkiset palvelut: muutokset palvelurakenteessa, pelimerk-kien määrä ei muutu.
- Päivittäistavarakauppa: Lisätään suhteessa ostovoiman kasvuun + 40 kpl
- Liikenne: HePi-rata, Joukkoliikenteen piiriin tulevat alueet
- Havainnot:
- HePi-rata suoraan vaalimaalle (radan loppuosalla ei merkitystä, koska ei asemia), Asema tarvitsee palveluja ympärille jonka takia Karhula olisi paras vaihtoehto
- Yhdyskuntarakenne keskittynyt Hamina, Kotka, Virolahti, Pyhtään keskuksiin
- kouluja lakkautettu > palvelut muutettu keskuksiin vanhusten palveluiksi

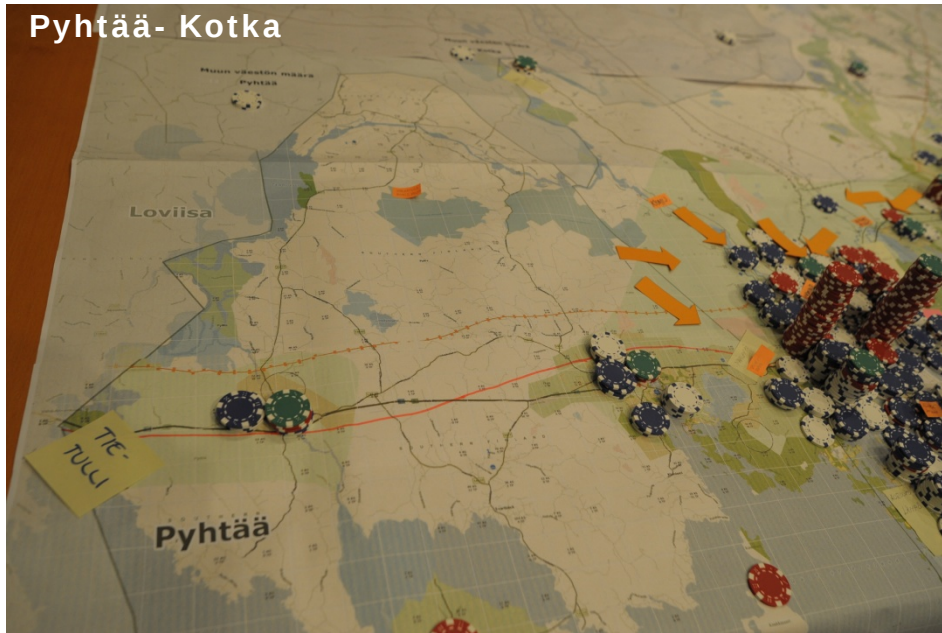

"HALLINTAA NORMEILLA"

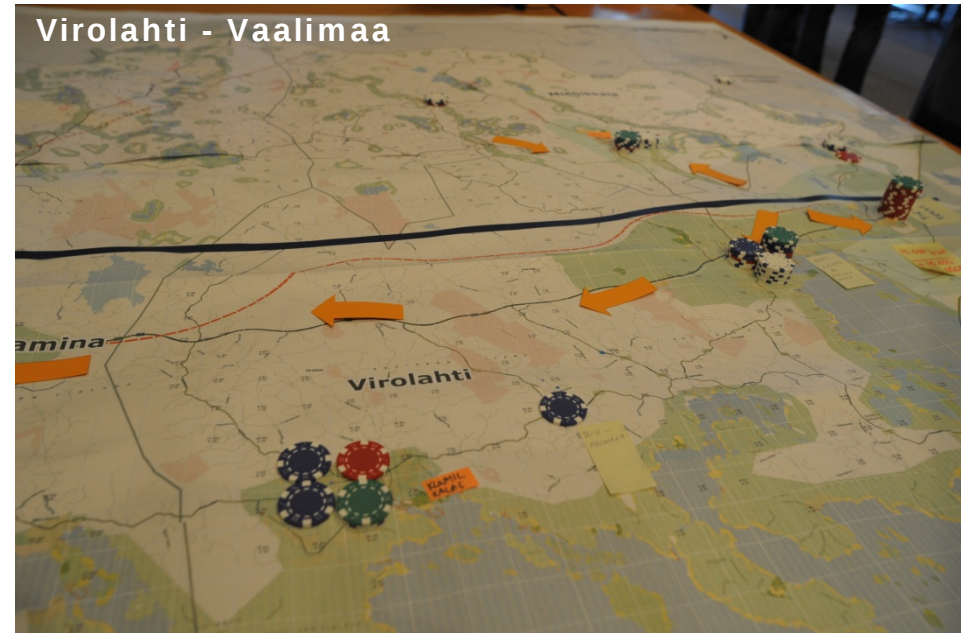
- Tiukoilla poliittisilla päätöksillä ilmastonmuutos on saatu hillittyä.
- Energiantuotanto perustuu vahvasti uusiutuviin energiamuotoihin.
- Luonto ja ympäristö nähdään seudun vetovoimatekijänä. Niiden saavutettavuutta on parannettu.
- Väestömäärä on nykyisen kaltainen. Ikärakenne on vanhentunut voimakkaasti. Maaseudulta muutetaan kaupunkeihin ja väestö keskittyy.
- Autoilua on rajoitettu voimakkaasti. Vastapainoksi keskittymien välillä on ilmainen joukkoliikenne ja henkilöliikenteeseen keskittynyt HePi-rata on valmistunut.
- Seudun palveluverkko on supistunut, mutta sitä palkataan liikkuvilla ja sähköisillä palveluilla. Holvayksiköt ja palvelutalot on sijoitettu keskustoihin.
- Matkailu on noussut teollisuuden ja logistiikan rinnalle yhdeksi seudun elinkeinoelämän peruspilareista.

Skenaario C: "Hallintaa normeilla"

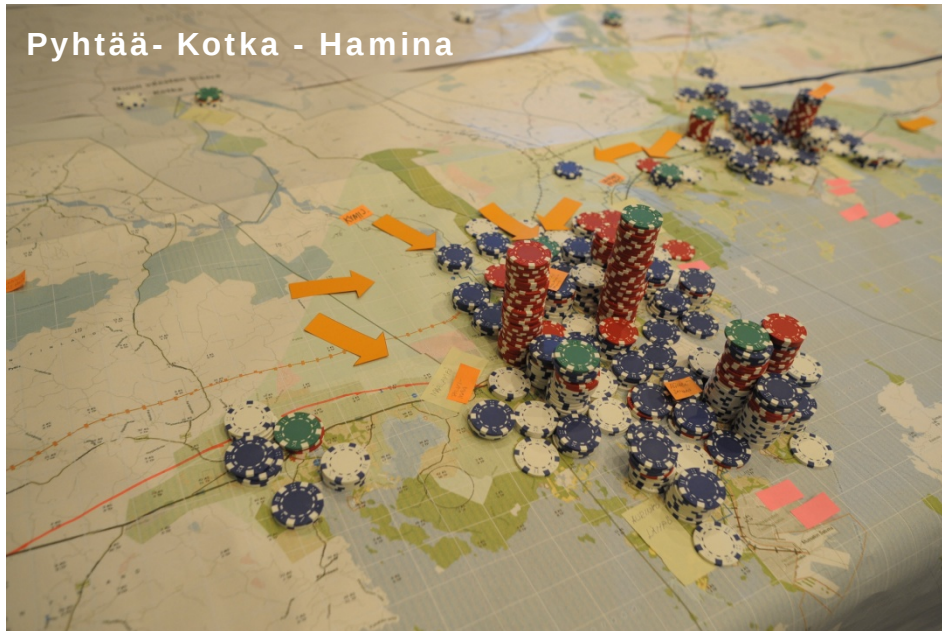
Pyhtää- Kotka

Virolahti - Vaalimaa

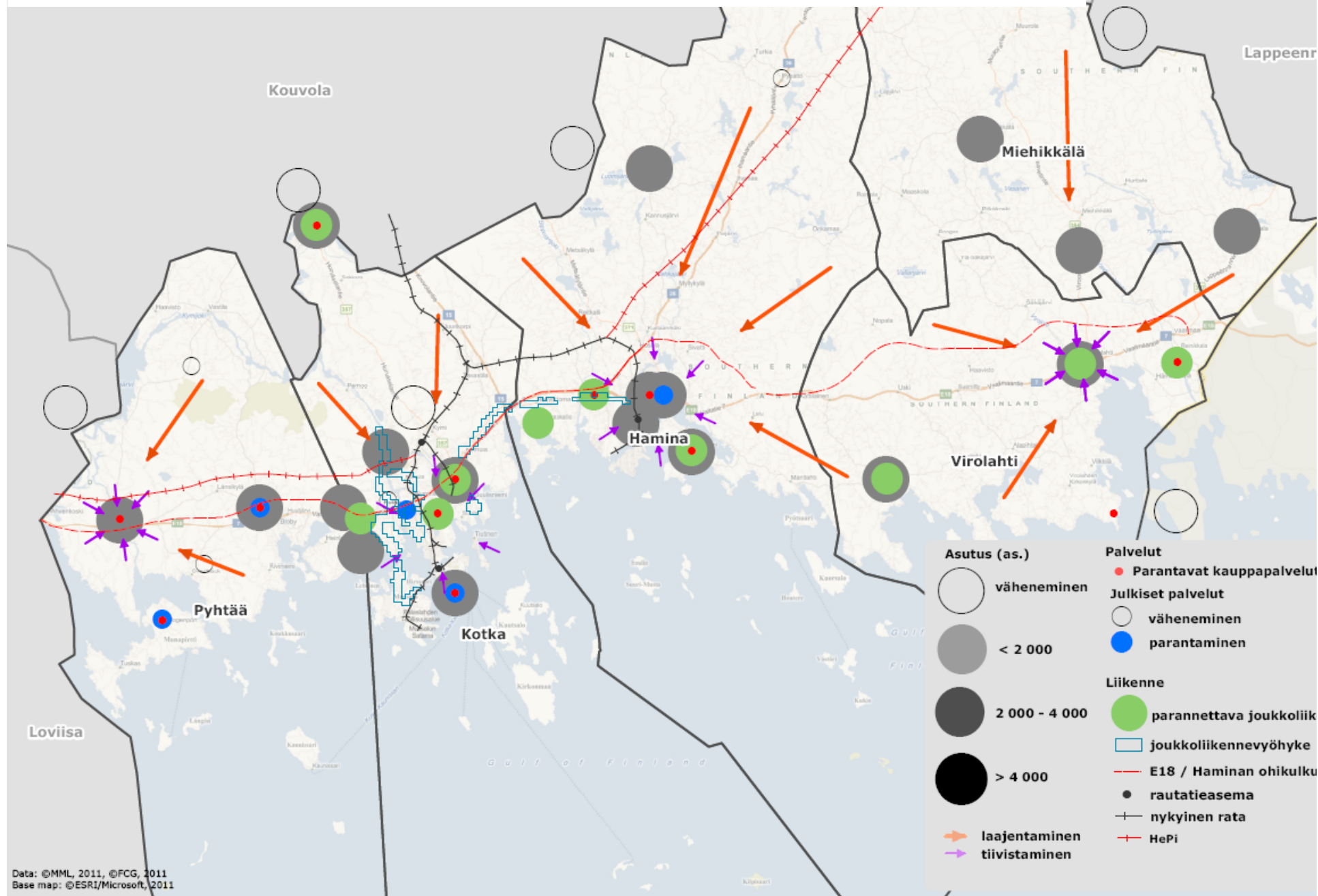
Pyhtää- Kotka - Hamina

Hamina

Skenaario C: "Hallintaa normeilla"

Skenaario D: ”Uutta kohti”

- Muuttujat:

- Asuminen: Väestö lisääntyy 20 000 as
- Julkiset palvelut: Lisätään suhteessa uuteen väestömäärään
- Päivittäistavarakauppa: Lisätään suhteessa ostovoiman ja väestömäärän kasvuun
- Liikenne: HePi-rata, Joukkoliikenteen piiriin tulevat alueet
- Havainnot:
- kylien suosio kasvaa. Toisaalta kunnat eivät tuota palveluja haja-asutusalueilla. Asukkaat siirtyvät haja-asutusalueilta kasvukyliin tai päätaajamiin.
- Hamina-Kotka satama ja Vaalimaan raja-asema kasvavat ja tuovat työpaikkoja.
- Heli-radon asema Karhulaan (seudullinen JL-terminaali), loppulinjauksella ei merkitystä.
- Kotka-Hamina seuturata, Haminassa ja Pyhtäällä joukkoliikenne lisääntyy asukasmäärän lisääntyessä

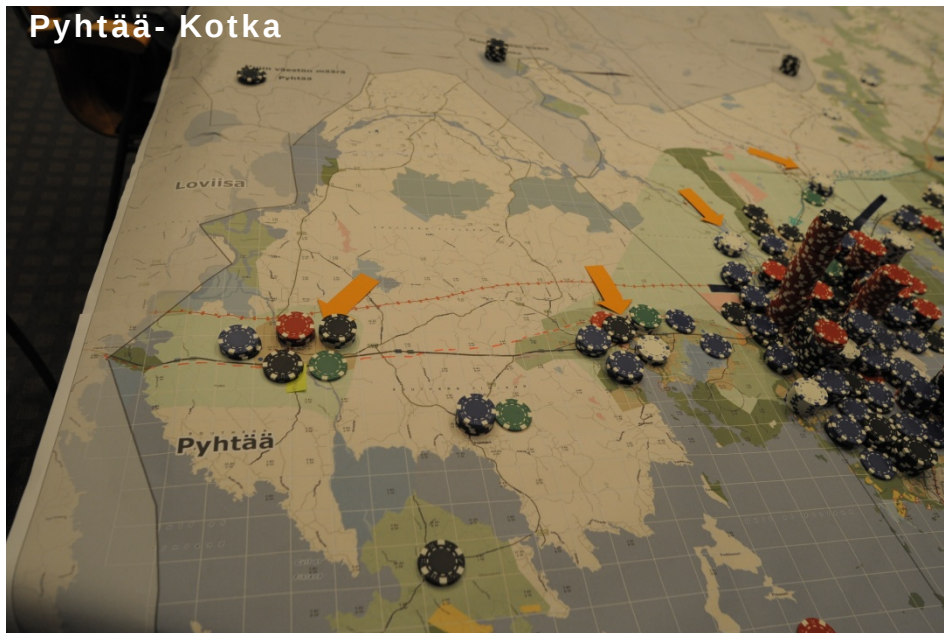

”UUTTA KOHTI”

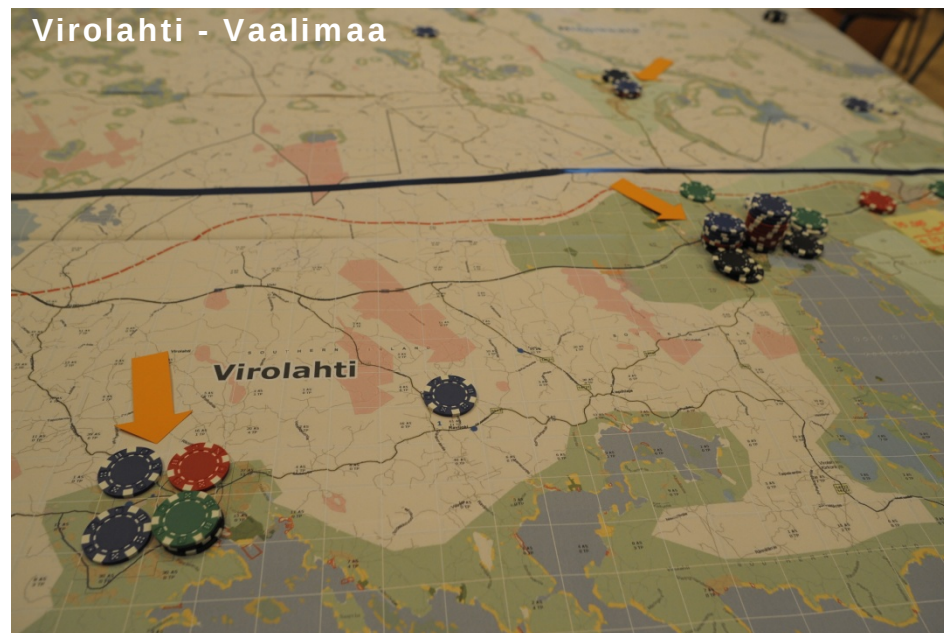
- Ihmisten suhtautumisen ja toimintatapojen muutoksella ilmastonmuutosta on saatu hillittyä.
- Energian tuotanto perustuu lähes kokonaisuudessaan uusiutuvaan energiaan. Energia on erittäin kallista.
- Ekologiset arvot ohjaavat niin poliittista päätöksentekoa, suunnittelua kuin arkipäivän elämääkin.
- Seudun väestö kasvaa tasaisesti. Taajamille on vedetty tiukat rajat ja ne kasvavat sisäänpäin. Seudun maaseutukyljen suosio on kasvanut.
- Joukkoliikenteen suosio on kasvanut ja se on ilmaista taajamissa. Asutus on tiivistynyt ja keskittynyt joukkoliikenteen reittien varrelle. Rakenteen tiivistyminen houkuttelee ihmisiä kulkemaan nykyistä enemmän jalan ja pyörällä. HePi-rata on valmistunut.
- Sähköisten etäpalvelujen ansiosta seudun palvelutaso on kohtuullinen. Kunnat eivät tuota palveluja haja-asutusalueilla.
- Seudun elinkeinoelämässä korostuvat metsäteollisuuden uudet tuotteet, uusiutuva energia sekä Venäjä-osaaminen. Myös elämisen helppoutta edistävien älytuotteita kehittävien yritysten määrä on kasvanut. Elinkeinoelämän kehittymistä tukee näihin aloihin keskittynyt vahva koulutus.
- Maatalous on keskittynyt luomutuotantoon ja lähimarkkinoihin.

Skenaario D: "Uutta kohti"

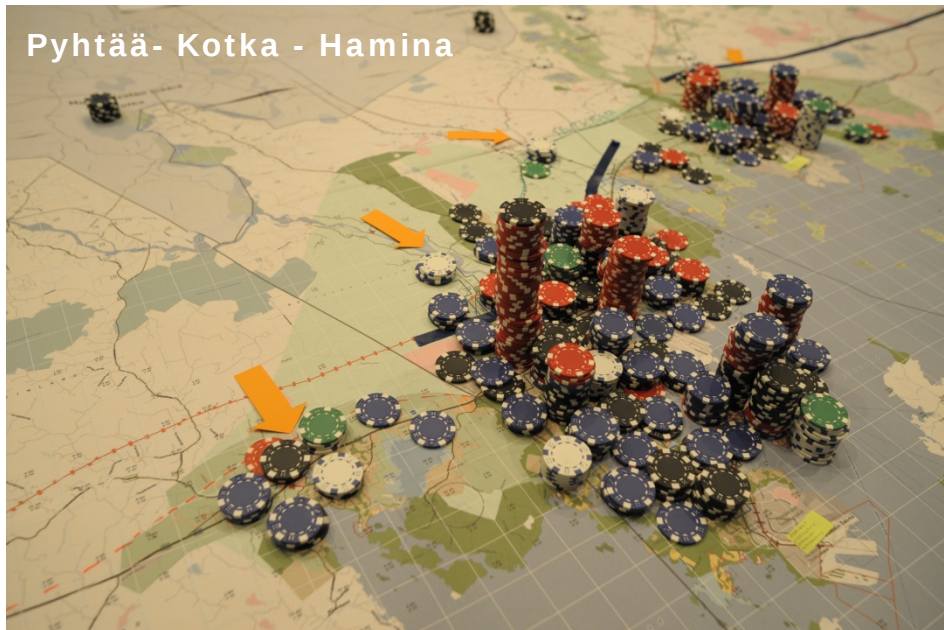
Pyhtää- Kotka

Virolahti - Vaalimaa

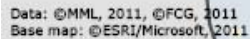

Pyhtää- Kotka - Hamina

Hamina

Havainnot - maankäyttö

- Mahdolliselle vedenpinnan nousulle ei anneta periksi, vaan varaudutaan ratkaisemaan teknisesti (tulvavallit)
- Matkailu ja ostosmatkailu ovat maailmalla kasvussa, miten voidaan hyödyntää seudulla?
  - Merielementit ja jokilaakson hyödyntäminen matkailussa
  - Vaatii myös korkeatasoiset majoittumispalvelut
- Energiantuotannossa korostuivat tuuli- ja bioenergian tuotanto => maankäyttövaikutukset

Havaintoja - asuminen

- Mistä kasvu tulee?
  - Maahanmuutto? Mitkä ovat maahanmuuttajien asumispreferenssit
- Tiivistyminen ja ikääntyminen johtaa maaseudun ja harvaan asuttujen taajamat väestön vähenemiseen
  - (haja-asutus + taajamat, joissa väestötiheys on alle 150 asukasta/neliökilometri)
- Asumisen muotoja ei ole toistaiseksi käistelt
  - Talotyyppi
  - Omistusmuodot

Havaintoja - Liikenne

- Pyhtää- Kotka-Haminan joukkoliikenneakseli,
  - Muita varsinaisia JL-käytäviä ei syntynyt.
- Muista kuntakeskuksista ja kylistä nopea yhteys keskukseen.
  - Kustannusmuuttuja ei vielä mukana ajattelussa => tarvelähtöinen.
- HEPI-radon asema Karhulaan,
  - loppulinjauksella ei suurta merkitystä (estevaikutus tärkein?)
- Uutena ideana Seuturata Kotkan ja Haminan välille
  - Maankäyttövaikutus?

Keskeisiä havaintoja - palvelut

- Palvelut seuraavat asutusta (saavutettavuus tärkeä) =>
  - kyläpalvelujen säilyminen?
  - Vanhuspalvelujen sijoittaminen, keskustoihin vai muualle?
- Kaupalliset palvelut:
  - Skenaariossa A kaupalliset palvelut hakeutuvat E18 –käytävään
  - Vaalimaan kaupalliset palvelut: venäläisille vai vaikuttaako myös alueen sisäiseen ostosliikkumiseen?